

В-к 24 Часа, 3 юли 2021 г.

Емилия Масларова: Пенсионната система не е социално подпомагане, да не я товарим със социални плащания

Пенсионната ни система претърпя радикални промени и се реформира след 2000 г. с надеждата и упованието, че тя ще бъде устойчива, сигурна и адекватна. От дистанцията на времето можем да кажем, че добрите намерения далеч не са реалност. Причината е, че пенсионната система не е самостоятелна, а е в голяма степен зависима от бюджета. А пенсиите не отговарят на никакъв приличен стандарт за възрастните хора. Преди да започнем да говорим за каквито и да е било промени в пенсионната система, в новия парламент трябва веднъж завинаги да се постигне консенсус, че тя ще е осигурителна система, а няма да бъде смесена със социалното подпомагане. Какво означава това? Това означава пенсиите да зависят от личния принос на всеки - колко години е работил, колко пари е внасял, на каква база се е осигурявал, и чак тогава на каква възраст е. Ние започнахме точно обратното - да вдигаме възрастта. Имаме висока безработица, ниски доходи, а искаме да имаме стабилна пенсионна система. Какво се получи? Допуснаха се няколко грешки, които трябва да си признаем. Всички министри, които участваме във вашия дебат, сме допусkali такива. Още със старта на реформата през 2000 г. се намали осигурителната вноска, не бе създаден своевременно Сребърният фонд, а 6-7 г. по-късно. Друга грешка е, че реформите поставиха на приоритетно място възрастта при една сравнително ниска продължителност на живота. На следващо място - от фонд "Пенсии" не бяха извадени т.нар. социални пенсии, които реално са социални помощи. Разместиха се азбучните приоритети на системата - с поставянето на акцента върху възрастта, а не върху трудовия стаж и стимулите за осигуряване върху реалните доходи. Не се увеличи тежестта на всяка година трудов стаж - нещо, което се предлага в един от вариантите на служебното правителство. Това ще стимулира да се работи по-дълго и да се излезе от сивата икономика. Да не забравяме един много важен проблем -инвалидните пенсии, с които никой от нас не се е преборил през последните 21 г. Те са около 30% от новоотпуснатите пенсии, не казвам, че всички са заобиколили закона, но там има определени неща, които трябва да се погледнат. Ежегодно се увеличава разликата между старите и новоотпуснатите пенсии, а това създава усещането за липса на справедливост. Тук преизчислението на пенсиите с актуален осигурителен е възможно решение. Друг важен проблем е административно увеличаване на минималната и потискане на ръста на максималната пенсия. Какъв е стимулт тогава хората да се осигуряват на реалните си пенсии? Ще има хора, които ще работят на ниски доходи и няма да се стремят към квалификация и повишаване на уменията си, защото знаят, че политиките така или иначе в един определен момент заради избори или други неща, ще им повишат пенсиите. С минимална пенсия от 300 лева постигнахме това, че 40% от пенсиите са между 300 и 500 лв., тоест няма я онази справедливост, която е заложена в системата. Не може един учител, лекар, инженер, който се е осигурявал 40 г., да получава пенсия от 400 лв. и един, който е бил на пенсия от 120 -130 лв. и е бил на ниска заплата, да получава със 100 лв. по-малко. Не би трябвало високодоходните фупи да имат таван на осигуровките, тъй като системата изисква всеки да се осигурява на това, което е заработил. Таванът на пенсията демотивира високодоходните групи. Считам, че е справедливо да се прегледат старите пенсии, но найсправедливо би било да се повиши тежестта. Не бих могла да кажа кой от двата варианта е подобър, докато не разберем дали ще има някакъв консенсус в парламента по този въпрос. Не можем да изоставим и другия вариант, при положение че последното преизчисление е от 2008 г. и пенсиите на хората са изостанали. Навремето г-н Бойко Борисов се сърдеше, че са преизчислени пенсиите и са оставени на него да ги изплаща. Сега той остави 50 лв. на всеки пенсионер, които се изплащат от сегашното правителство. На масата трябва да се сложат

истините и да се постигне консенсус в обществото. Пенсионната система не е социално подпомагане, крайно време е да престанем да я товарим със социални плащания. Тя е самостоятелна и зависи от личния принос на всеки, а не от политически решение. *** Емилия Масларова бе три пъти социален министър - в кабинетите на Андрей Луканов, Димитър Попов и Сергей Станишев. По нейно време бе въведено швейцарското правило за преизчисляване на пенсиите, беше създаден Сребърният фонд. През 2008 г. бе направено преизчисление на пенсиите на всички възрастни хора, каквото не е имало отново и до днес. Платеното майчинство бе увеличено на 1 г. и досега остава едно от най-високите в Европа. Бяха увеличени еднократните помощи при раждане и детските добавки. Въведено бе еднократно плащане на майките студентки в размер на 2880 лв.